

POSTANOWIENIE

27 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczuk

na posiedzeniu niejawnym 27 marca 2026 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa I. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
przeciwko D.R.
o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli i zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej I. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie
z 30 grudnia 2024 r., I ACa 1116/24,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca I. Sp. z o.o. w W. powołała się na istotne zagadnienie prawne wyrażające się w pytaniu, czy udzielenie przez zleceniobiorcę z umowy powierniczego nabycia nieruchomości prezesowi zarządu i jedynemu wspólnikowi uprawnionego z umowy powierniczej zlecniodawcy, nieodwołalnego notarialnego pełnomocnictwa, na mocy którego jest on upoważniony m.in. do sprzedaży i przeniesienia własności nieruchomości bez udziału mocodawcy (zleceniobiorcy), bez ustalania z nim warunków transakcji i bez rozliczania się z nim z uzyskanego przychodu, jako pełnomocnictwa podważającego w praktyce wszelkie prawa właścicielskie mocodawcy (zleceniobiorcy) w stosunku do nieruchomości, może stanowić dla sądu orzekającego uzasadnione potwierdzenie zawarcia przez strony umowy powierniczej, prowadzące do przyjęcia jej zawarcia przez sąd orzekający w sposób domniemany? Wskazała ponadto na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, wynikającą z tego, że uchybienia Sądu Apelacyjnego miały charakter kwalifikowany, a zaskarżony wyrok jest sprzeczny z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa.

Powołanie się na istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga sformułowania problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on precedensowy (nowy) charakter lub znaczenie dla rozwoju prawa. Problem ten

powinien odnosić się do konkretnych przepisów prawa i zostać ujęty w sposób abstrakcyjny, a zarazem wiązać się z rozpoznawaną sprawą; konieczne jest przy tym wskazanie argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, z dnia 10 kwietnia 2014 r., IV CSK 623/13, z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, z dnia 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14).

Przytoczona we wniosku wątpliwość nie czyniła zadość tym wymaganiom.

Jak wielokrotnie wskazywano w judykaturze, postępowanie kasacyjne nie stanowi kolejnej odsłony sporu w zakresie oceny dowodów i prawidłowości ustaleń faktycznych. Służy natomiast kontroli legalności prawomocnego wyroku, w warunkach związania Sądu Najwyższego jego podstawą faktyczną (art. 393¹³ § 2 k.p.c.). Koresponduje z tym niedopuszczalność zarzutów dotyczących ustaleń faktycznych i oceny dowodów, przy czym wyłączeniem tym objęty jest nie tylko zarzut naruszenia art. 233 k.p.c., odnoszącego się wprost do oceny dowodów, lecz także innych przepisów regulujących sposób dokonywania ustaleń faktycznych w granicach swobodnej oceny sądu, w tym art. 231 k.p.c., dotyczącego domniemań faktycznych (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2017 r., I CSK 93/17 i z dnia 23 czerwca 2020 r., V CSK 506/18).

Pytanie sformułowane przez powódkę dotyczyło przydatności konkretnego dowodu do ustalenia określonego faktu. Odnosiło się zatem do sfery pozostającej w całości poza granicami kognicji Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym, a tym samym jego rozstrzygnięcie nie mogło mieć wpływu na wynik tego postępowania.

Niezależnie od tego, rozważana wątpliwość została sformułowana w sposób kazuistyczny, ściśle osadzony w warunkach konkretnej sprawy i niestwarzający pola do realizacji publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. We wniosku nie wskazano również, dlaczego rozstrzygnięcie powołanego problemu nie jest możliwe z wykorzystaniem dotychczasowego orzecznictwa Sądu Najwyższego i

poglądów nauki, jak również nie sformułowano możliwych alternatywnych kierunków jego rozwiązania i argumentów na ich rzecz.

Z rozważań wniosku nie wynikało również, aby skarga kasacyjna była oczywiście zasadna, co wymaga wykazania, że zaskarżone orzeczenie jest wadliwie w sposób oczywisty i widoczny już na pierwszy rzut oka, bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52, z dnia 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156 i z dnia 15 czerwca 2018 r., III CSK 38/18). Z zestawienia motywów zaskarżonego wyroku z wywodami wniosku nie wynikało, aby sytuacja taka miała miejsce. Wniosek w tej części zmierzał ponadto w istocie do podważenia oceny dowodów i prawidłowości ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd Apelacyjny, co pozostaje w sprzeczności z ustrojową i procesową rolą Sądu Najwyższego.

Uzupełniając należało podnieść, że poczynienie nowych ustaleń faktycznych, nawet w znacznym zakresie, w toku postępowania przed sądem drugiej instancji, mieści się w przyjętym w kodeksie postępowania cywilnego modelu apelacji i nie prowadzi do naruszenia konstytucyjnego prawa do zaskarżenia orzeczeń wydanych w pierwszej instancji (art. 78 Konstytucji RP), jak również dwuinstancyjnego modelu postępowania sądowego, deklarowanego w art. 176 ust. 1 Konstytucji RP (por. np. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 marca 2003 r., SK 8/02, OTK-A 2003, nr 3, poz. 20 i postanowienia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 listopada 2010 r., Ts 49/10, OTK-B 2011, nr 1, poz. 90 i z dnia 6 października 2015 r., Ts 52/14, OTK-B 2015, nr 5, poz. 446).

Należało tym samym odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, przypominając zarazem, że Sąd Najwyższy bada na tym etapie wyłącznie wnioski o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnienie, nie wnikając w ocenę podstaw skargi kasacyjnej.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Paweł Grzegorzczak

(K.G.)

[SOP]